

V. PRIGOVORI PODNOSITELJA

Prilikom utvrđivanja reprezentativnosti sindikata u državnoj službi ne uvažavaju se različita područja, odnosno specifični dijelovi državne službe i skupine tijela, kao primjerice tijela sudbene vlasti i državno odvjetništvo, te zatvorski sustav, carinska uprava, porezna uprava, državni zavodi, policija, obrana, niti se uvažava velika razlika u broju državnih službenika i namještenika u pojedinom dijelu državne službe, odnosno još veća razlika u broju i omjeru sindikalno organiziranih službenika i namještenika u pojedinom državne službe. U svakom od navedenih dijelova državne službe većinski djeluju zasebni sindikati. Kolektivno pregovaranje nije zakonom predviđeno niti na nižoj – granskoj razini, osim Zakonom o policiji za policiju.

U prijedlogu Zakona ne obrazlaže se zašto se reprezentativnost sindikata u javnim službama i državnoj službi, u kojima se sredstva za plaće osiguravaju u Državnom proračunu, utvrđuje temeljem različitih kriterija za javne službe u odnosu na državnu službu („tijela državne uprave, odnosno državna tijela“).

Naime, člankom 14. stavkom 1. i 2. Zakona o reprezentativnosti je samo sindikatima u javnim službama uvažena zastupljenost sindikata na način da svako područje bude zastupljeno s jednim članom, predstavnikom sindikata koji ima na tom području najveći broj radnika članova, a preostali članovi pregovaračkog odbora od 11 članova se utvrđuju prema razmjernom broju radnika članova ostalih sindikata koji sudjeluju u postupku, neovisno o tome ispunjavaju li uvjet iz članka 8. stavka 1. Zakona, odnosno 20% ukupnog broja članova sindikata za koje se utvrđuje reprezentativnost, a koji uvjet moraju ispunjavati samo u slučaju sklapanja granskog kolektivnog ugovora, te sindikati u javnim službama imaju mogućnost pregovaranja o svojim pravima i na nižoj, granskoj i kućnoj razini, dok se sva državna tijela neovisno o svojim specifičnostima osporenim zakonskim odredbama tretiraju kao jedno područje te se ovim zakonom ne omogućava sudjelovanje sindikatima u državnoj službi analogno kriterijima primijenjenim za javne službe, unatoč brojnim državnim tijelima i njihovim specifičnostima, te brojnim sindikatima koji djeluju u pojedinim tijelima u državnoj službi.

Iz obrazloženja Zakona očito je da Vlada uvažava da se Temeljni kolektivni ugovor za javne službe primjenjuje na raznim područjima na kojima je vrlo velika razlika kako broja zaposlenih tako i broja sindikalno organiziranih radnika, što se međutim ne uvažava za državnu službu.

Također se navodi da po prethodnom zakonu koji je regulirao kolektivno pregovaranje u jednakim situacijama nisu dosljedno poštivana i jednaka načela, tako što se za državne službe utvrđivala reprezentativnost sindikata, a za javne službe se za pregovore o sklapanju Temelnog kolektivnog ugovora utvrđivao sastav pregovaračkog odbora.

Zakon o reprezentativnosti uvažava specifičnosti javnih službi, i gospodarsko-socijalne interese tamo zaposlenih, odnosno uvažava brojnost sindikata koji djeluju u javnim službama te razliku u broju zaposlenih i broju sindikalno organiziranih radnika, te im omogućava formiranje pregovaračkog odbora koji broji 11 članova. Štoviše, člankom 197. a Zakona o zdravstvenoj zaštiti se iznimno od kriterija reprezentativnosti utvrđenoga općim propisom, uz sindikate utvrđene reprezentativnim u skladu s odredbama općeg propisa o reprezentativnosti, na temelju ovoga Zakona reprezentativnim sindikatom smatrat i sindikat koji ima najmanje dvadeset posto članova liječnika od ukupnog broja radnika liječnika zaposlenih u ustanovama u području pregovora. Za razliku od toga, za područje državne službe odredbe Zakona ne uvažavaju činjenicu djelovanja velikog broja sindikata u specifičnim dijelovima te službe, a koji sindikati aktivno zastupaju prava i interese svojih članova.

Člankom 14. st. 3. Zakona o reprezentativnosti omogućeno je kolektivno pregovaranje za pojedino područje, odnosno odjeljak ili skupinu javnih službi prema NKD, dok se odredbama osporavanog Zakona ne predviđa analogno, odnosno odgovarajuće rješenje za sindikate u tijelima državne uprave, odnosno državnim tijelima, koja imaju svoje specifičnosti.

Osporene odredbe, odnosno visoki postotak članova sindikata potreban za utvrđivanje reprezentativnosti (20%), uz činjenicu najvećeg broja zaposlenih i sindikalno organiziranih državnih službenika u policiji, dovelo je do toga da su u državnoj službi samo dva sindikata iz policije reprezentativna. K tome, članak 40. st. 3. Zakona o policiji za policiju predviđa i mogućnost sklapanja granskog kolektivnog ugovora. Za sva ostala područja, odnosno specifične dijelove državne službe to nije omogućeno.

Rješenjem Povjerenstva za utvrđivanje reprezentativnosti od 29. lipnja 2017. godine bila je utvrđena reprezentativnost i podnositelju, međutim je Rješenjem Povjerenstva od 01.10.2021. utvrđeno da su reprezentativna samo dva policijska sindikata, unatoč tome što je podnositelju utvrđeno da u državnim tijelima ima čak 5.450 članova, što je predstavljalo najveći broj članova sindikata zaposlenih u državnim tijelima izvan sustava MUP-a i policije. Tome je, osim najvećeg broja zaposlenih u policiji, pridonijelo i

donošenje Zakona o sustavu državne uprave (NN 66/19) temeljem kojeg je sukladno čl. 67. st. 2. dio državnih službenika i namještenika iz ureda državne uprave preuzet u županije. Time je podnositelj ostao bez gotovo 2.000 članova u državnoj službi jer su oni izgubili status državnih službenika i namještenika. Međutim, podnositelj i dalje ima 5.450 članova u državnoj službi (prebrojavanje 2021.) za koje je temeljem ovdje osporenih odredbi utvrđen kao nereprezentativan za pregovaranje za tijela državne uprave, odnosno državna tijela, dok su o sklapanju kolektivnog ugovora za cijelu državnu službu i za zaposlene u svim državnim tijelima pregovarali Sindikat policije Hrvatske i Nezavisni sindikat djelatnika MUP-a kao jedini reprezentativni sindikati.

Sindikati svih drugih službenika i namještenika na području preostalog dijela državne službe, od kojih podnositelj djeluje na području cijele državne službe, nisu reprezentativni, niti su to drugi sindikati koji djeluju na određenom području državne službe, odnosno specifičnom državnom tijelu ili skupini državnih tijela. Dakle, reprezentativnost je osporenom odredbom omogućena isključivo dvama policijskim sindikatima, unatoč tome što je sindikat podnositelj najzastupljeniji na području državne službe izvan sustava MUP-a i policije, osobito u tijelima sudbene vlasti i državnom odvjetništvu, u državnim zavodima, vanjskim poslovima, odnosno što su pojedini drugi nereprezentativni sindikati najzastupljeniji u pojedinim specifičnim službama, primjerice u zatvorskom sustavu, poreznoj upravi, carinskoj upravi, i dr.

Podnositelj smatra da je zbog brojnosti državnih službenika i namještenika u sustavu MUP-a i policiji i zbog izmjene legislative (Zakon o sustavu državne uprave) postao nereprezentativan u državnim tijelima, odnosno u specifičnim dijelovima državne službe gdje je nesporno najbrojniji, a isto se već ranije dogodilo i drugim sindikatima u državnoj službi samo zato što djeluju u samo jednom području državne službe, po brojnosti manjem od policije.

Naime, državnih službenika i namještenika izvan policije je 31 973 (gov.hr podatak na dan 31.12.2022.)

Policijskih službenika i namještenika je 25 732 (gov.hr podatak na dan 31.12.2022.)

5.450 članova Sindikata podnositelja u državnoj službi je izniman broj, međutim, unatoč činjenici da je time najreprezentativniji na cijelom području državne službe izvan sustava MUP-a i policije, podnositelj je postao nereprezentativan u državnoj službi jer se reprezentativnost utvrđuje na području čitave državne službe, u kojoj dominiraju zaposleni u policiji.

Tome su uzrok odredbe zakona za koje se ovim prijedlogom predlaže da se utvrde protivnima odredbama Ustava RH.

Slijedom navedenog cjelokupna državna služba predstavljena je dvama policijskim sindikatima čime im se pogoduje, što se obrazlaže u nastavku, a što nije smisao Zakona, te u praksi ne ostvaruje sinergiju i jačanje sindikata, niti socijalnu stabilnost i socijalni mir, kako se to najavljuje u prijedlogu Zakona o reprezentativnosti. To se protivi i načelu slobode udruživanja kako je opisano u obrazloženju Zakona. Odredba niti je logična niti pravedna.

Samo dva policijska sindikata kolektivno su pregovarala za cijelu državnu službu, iako zastupaju prvenstveno interese policijskih službenika i namještenika, čemu su odraz odredbe zaključenog Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 56/22).

Reprezentativnost je policijskim sindikatima omogućila da ugovore članak 94. Kolektivnog ugovora koji ih protivno Konvencijama MOR-a br 87 i 98 stavlja u povoljniji položaj u odnosu na druge sindikate s obzirom da se prava sindikata i povjerenika, koja proizlaze iz ovog kolektivnog ugovora, odnose na sindikate potpisnike i povjerenike sindikata potpisnika, a na odgovarajući se način primjenjuju na sindikate i povjerenike sindikata državne službe ako u državnom tijelu ne djeluje sindikat potpisnik.

Odredbom čl. 94. Kolektivnog ugovora tako se u nejednak položaj stavljaju povjerenici svih drugih sindikata koji djeluju na području državne službe, samo zato što su ih u takav položaj dovele odredbe zakona koje se osporavaju i koje reprezentativnost omogućavaju samo za dva policijska sindikata s obzirom na najveći broj policijskih službenika i namještenika u državnoj službi. Ovo je protivno navedenim Konvencijama MOR-a, te je protivno i drugim odredbama Zakona o reprezentativnosti prema kojima se sindikati sporazumijevaju o reprezentativnosti, a osobito čl. 9. Zakona o reprezentativnosti prema kojemu sindikati pregovarači moraju zastupati i interese nereprezentativnih sindikata. S druge strane Temeljni kolektivni ugovor za javne službe (NN 56/22) u sklapanju kojeg sudjeluje 11 reprezentativnih sindikata potpisnika ne sadrži takvo ograničenje, što je rezultat zakonske odredbe koja uvažava brojnost sindikata te zaposlenih i članova sindikata na pojedinom području. Štoviše, Vlada s drugim sindikatima javnih službi sklapa granske i kućne kolektivne ugovore te tako u širokom opsegu uvažava sindikate koji djeluju u svim javnim službama, što u državnoj službi nije slučaj.

S obzirom da u državnoj službi nije omogućeno formiranje pregovaračkog odbora uz uvažavanje slobode udruživanja u brojne sindikate, to ne postoji jamstvo socijalne pravednosti, ni socijalnog mira. Protivno načelima primijenjenim za javne službe, te izuzetku – odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti koja predviđa iznimku za liječnike, to nije slučaj u državnim tijelima, te tako većinski sindikati u pravosuđu, odnosno zatvorskom sustavu i sudbenoj vlasti u carinskoj upravi, u poreznoj upravi, u državnim zavodima, u vanjskim poslovima - nemaju svog predstavnika. Tamo zaposleni državni službenici i namještenici u najvećem su broju sindikalno organizirani u sindikate izvan policije kojima nije utvrđena reprezentativnost te ne mogu sindikalno djelovati jer nemaju osigurano kolektivno pregovaranje niti na jednom nivou – niti na nivou državne službe, niti na nivou specifičnog dijela te službe, odnosno specifičnih državnih tijela, kao što su tijela sudbene vlasti, zatvorski sustav, porezna uprava, carinska uprava, državni zavodi i dr.

Navedena odredba čl. 14. Zakona o reprezentativnosti sama po sebi ne omogućava ostvarenje čl. 43. st. 1. Ustava, niti 141. Ustava, odnosno pravo na slobodno udruživanje u sindikate kako ga uvjetuje Međunarodna organizacija rada, a koje uvjete Vlada ističe u obrazloženju Zakona o reprezentativnosti te pogrešno smatra da će ovaj Zakon osigurati pravo na slobodno udruživanje. Odredba čl. 14. Zakona o reprezentativnosti protivno članku 14. stavku 1. i 2. Ustava u nejednak položaj stavlja sindikate u državnoj službi u odnosu na sindikate u javnim službama, iako se i jedni i drugi financiraju iz državnog proračuna, , pri čemu

Nejednakost je osporavanim odredbama izazvana i za sindikate unutar državne službe međusobno tako što su oni koji djeluju u području s većim brojem zaposlenih službenika i namještenika u povoljnijem položaju. Tako reprezentativnost ostvaruju isključivo dva policijska sindikata, kojima se Zakonom o policiji propisuje i mogućnost granskog kolektivnog pregovaranja, dok se sindikatima u preostalom dijelu državne službe ne omogućava reprezentativnost niti kolektivno pregovaranje ni na koji način. Pritom država i svojim propisima, odnosno promjenom statusa dijela državnih službenika i namještenika utječe na to koji će sindikat biti najbrojniji, što je protivno i socijalnoj pravdi kao jednoj od najviših vrednota ustavnog poretka RH iz čl. 3. , odnosno čl. 5. Ustava jer osporavane odredbe nisu u skladu s Ustavom, dok protivno čl. 141. Ustava nije u skladu niti sa Međunarodnim ugovorima, konkretno s Konvencijama broj 87 i 98 MOR-a.

Naime, osporavane odredbe dovode do toga da sve sindikalno organizirane radnike u drugim područjima koji su očito zbog svojih specifičnih interesa i potreba osnovali svoje sindikate, zastupaju dva sindikata iz područja državne službe koje broji najviše zaposlenih.

Da takvo zakonsko rješenje ne odgovara potrebama kolektivnog pregovaranja vidi se iz odluke NSD MUP-a od 21.10.2021. kojom sindikat podnositelj sudjeluje u kolektivnim pregovorima koji su

prethodili sklapanju Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 56/22) u ulogu savjetnika NSD MUP-a, kojom odlukom se „uvažava činjenica da SDLSN RH ipak ima najveći broj članova u brojnim državnim tijelima u kojima NSD MUP-a nema članova ili ih ima minoran broj, te je odlučeno da predsjednica Sindikata podnositelja bude savjetnica u pregovorima radi zaštite prava i interesa državnih službenika i namještenika zaposlenih u državnim tijelima izvan MUP-a.“ No to nije dovoljno da otkloni prigovore podnositelja.

NSD MUP-a je ulogu savjetnika potom uvjetovao povlačenjem tužbe podnositelja kojom je podnositelj u predmetu Upravnog suda u Zagrebu UsI 3298/21 tražio poništenje rješenja o utvrđivanju reprezentativnosti od 01.10.2021., što je podnositelj i učinio 16.11.2021.

Podnositelj je tijekom pregovora koji su prethodili sklapanju Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 56/22) dostavio prijedlog Kolektivnog ugovora s brojnim prijedlozima i komentarima, te je uz odredbe članka 80. o informiranju sindikata, te odredbe o djelovanju i uvjetima rada sindikata predložio da se primjenjuju jednako na sve sindikate. To tim više što pregovarači djeluju prvenstveno u MUP-u, dok u preostalom dijelu državne službe većinski djeluje podnositelj i drugi nereprezentativni sindikati. Podnositelj je time želio pojasniti ove odredbe s obzirom da su u odnosu na prethodno važeći kolektivni ugovor postavljeni brojni zahtjevi za tumačenje te nedoumice zbog nepoznatih reperkusija širokog djelovanja ovih odredbi. Prijedlog podnositelja bio je da se prava sindikalnih povjerenika na razuman način dodijele svim sindikatima neovisno o tome jesu li potpisnici.

Unatoč tome, Vlada RH s jedne te SPH i NSD MUP-a s druge strane su u članku 94. Kolektivnog ugovora ugovorili da se prava sindikata i povjerenika koja proizlaze iz ovog kolektivnog ugovora odnose na sindikate potpisnike i povjerenike sindikata potpisnika, a na odgovarajući se način primjenjuju na sindikate i povjerenike sindikata državne službe **ako u državnom tijelu ne djeluje sindikat potpisnik.**

Nakon potpisivanja ove odredbe, podnositelj je uočio praksu Sindikata policije Hrvatske koji je počeo intenzivno tražiti članove u državnim tijelima u kojima dotad nije imao članova, koristeći za to svoj povlašteni položaj reprezentativnog sindikata, te je makar jednog svog člana imenovao svojim sindikalnim povjerenikom, a potom obavještavao čelnike tijela, u kojima djeluje podnositelj sa više desetaka ili stotinama članova, o članku 94. Kolektivnog ugovora prema kojemu samo reprezentativni sindikati imaju prava iz Kolektivnog ugovora, dok ostalima, neovisno što su višestruko brojniji od reprezentativnog policijskog sindikata, treba zabraniti odlaske na sindikalne sastanke, nego da sindikalni povjerenici sindikata podnositelja trebaju uzeti godišnji, i da im treba naplatiti dvoranu za sastanke, itd. Čelnici pojedinih državnih tijela pristali su nejednako tretirati sindikalne povjerenike sindikata koji većinski djeluju u njihovom tijelu uvažavajući djelovanje sindikata potpisnika koji se upravo pojavio s nekolicinom članova.

Tako primjerice Ravnatelj sudske uprave Općinskog suda u Sesvetama 23.08.2022. odgovara dugogodišnjoj sindikalnoj povjerenici podnositelja, više puta **izabranom** na izbornoj skupštini sindikalne podružnice Općinskog suda u Vrbovcu (sada stalna služba OS u Sesvetama) , da je 18. veljače 2022. obaviješten o **imenovanju** sindikalnog povjerenika SPH za Općinski sud u Sesvetama te da mu nije poznat broj članova SPH u tom sudu, Pozivanjem na članak 94. Kolektivnog ugovora sindikalnoj povjerenici navodi se da s obzirom da u Općinskom sudu u Sesvetama djeluje reprezentativni sindikat, ona nema pravo na izostanak iz službe uz naknadu plaće zbog pohađanja sindikalnih sastanaka i sjednica.

Sindikat policije Hrvatske i u drugim tijelima u kojima podnositelj djeluje putem izabranih sindikalnih povjerenika, imenuje jednog od službenika tog tijela kao svog zaštićenog povjerenika te potom poziva

članove podnositelja da se iščlane iz SDLSN RH jer je prestao biti reprezentativan sindikat, dostavlja istupnice iz SDLSN RH, i poziva ih na učlanjenje u SPH.

Ovo je daleko od sindikalne sinergije i jačanja sindikata sporazumijevanjem, nego je uplitanje u rad sindikata koji dominantno djeluje u određenom državnom tijelu.

To je utemeljeno na čl. 14. Zakona o reprezentativnosti koji očito reprezentativnost u državnoj službi regulira u cijelosti protivno – Konvencijama MOR-a broj 87 i 98, odnosno protivno svim uvjetima koje ističe Međunarodna organizacija rada, pa tako i sam predlagatelj Zakona :

1. utvrđivanje najreprezentativnije organizacije bi se trebalo temeljiti na unaprijed utvrđenim, preciznim i objektivnim kriterijima, kako bi se izbjegla svaka mogućnost pristranosti ili zloporabe; **-Odredba čl. 14. st. 3. u svezi čl. 7. st. 4. i čl. 8. st. 1. Zakona otvara mogućnost pristranosti i zloporabe prilikom utvrđivanja reprezentativnosti u tijelima državne uprave, odnosno državnim tijelima.**

2. razlikovanje između najreprezentativnijih organizacija i ostalih organizacija bi trebalo biti ograničeno na određena povlaštena prava, kao npr. u svrhu kolektivnog pregovaranja, konzultacija s javnim vlastima ili određivanja predstavnika radnika i poslodavaca na međunarodnim sastancima; - **Povrijeđeno time što Vlada i reprezentativni sindikati koji djeluju u dijelu državne službe na različit način uvjetuju djelovanje reprezentativnih i nereprezentativnih sindikata u državnim tijelima, neovisno o tome što su nereprezentativni sindikati u pravilu većinski u svim drugim državnim tijelima, osim u sustavu MUP-a i policiji. U tom smislu sklapaju odredbu čl. 94. Kolektivnog ugovora te je koriste za ometanje sindikalne djelatnosti nereprezentativnih sindikata u pojedinim državnim tijelima i nastoje da njihovi članovi prijeđu u policijske sindikate jer su oni reprezentativni, te uspijevaju nagovoriti pojedine povjerenike podnositelja na prelazak da bi mogli ostvariti sindikalno djelovanje u državnom tijelu.**

3. sindikatima koji se ne smatraju reprezentativnima, koji stoga nisu zastupljeni u tripartitnim konzultativnim tijelima ili koji nemaju pravo na sklapanje kolektivnih ugovora, ne smiju se uskratiti njihova prava na obranu radnih interesa svojih članova, na organiziranje vlastite administracije i formuliranje njihovih programa aktivnosti; - **Povrijeđeno – od podnositelja se traži da plati korištenje dvorane za provođenje izbora sindikalnog povjerenika u državnom tijelu, povjerenike podnositelja se traži da za sindikalne sastanke koriste godišnji odmor ili neplaćeni dopust.**

4. odluka da se određenim organizacijama dodijeli status najreprezentativnijih radničkih udruga, i kao rezultat toga, davanje određenih povlastica i prava, ne smije rezultirati ugrožavanjem slobode izbora od strane radnika niti nepravedno utjecati na izbor organizacija radnika ili poslodavaca; - **Povrijeđeno – reprezentativni sindikati koriste svoj povlašteni položaj, obavještavaju članove podnositelja da podnositelj nije reprezentativan, o svojim zaštićenim povjerenicima, o mogućnosti ostvarenja većeg opsega prava za članove reprezentativnih sindikata, te članovima podnositelja dijele ispisnice iz SDLSN RH.**

5. procjena reprezentativnosti, posebno pri utvrđivanju najreprezentativnijih organizacija obično bi trebala biti učinjena od strane neovisnog tijela, uz svako jamstvo nezavisnosti i objektivnosti. – **Nije poznato da bi neovisno tijelo procijenilo reprezentativnost u tijelima državne uprave, odnosno državnim tijelima.**

U skladu s navedenim podnositelj se putem Nezavisnih hrvatskih sindikata kao svoje središnjice obratio Međunarodnoj konfederaciji sindikata (ITUC) koja je dana 06.09.2022. uputila dopis predsjedniku Vlade RH i Ministru rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike kojim ih upozorava na važnost

poticanja i promicanja potpunog razvoja i korištenja mehanizama za dobrovoljno pregovaranje u skladu s konvencijom Međunarodne organizacije rada (MOR) broj 98 o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje, te izražava zabrinutost u vezi sa člankom 94. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike te njegovim implikacijama na prava manjinskih sindikata i prava radnika na osnivanje i pridruživanje organizacijama po vlastitom izboru te o opsegu i njenom utjecaju na sustav industrijskih odnosa u praksi. Izražavaju dojam da čl. 94. KU djeluje na način da diskriminira sindikate koji imaju članove među državnim službenicima na koje se odnosi Kolektivni ugovor. Osobito zabrinjava da bi se takvo ograničenje primjenjivalo čak i u slučaju kada je sindikat , koji nije potpisnik ovog Kolektivnog ugovora, većinski sindikat u određenoj državnoj agenciji ili tijelu.

U dopisu se navodi da odredba čl. 94. Kolektivnog ugovora nosi rizik da djeluje na način koji bi kršio slobodu udruživanja i načela kolektivnog pregovaranja MOR-a, kako je navedeno u Ustavu MOR-a i Konvencijama MOR-a broj 87 i 98 koje je RH ratificirala.

Napominje se da je Odbor stručnjaka MOR-a za primjenu konvencija i preporuka (CEACR) i Odbor MOR-a za slobodu udruživanja (CFA) utvrdio da tamo gdje zakon države razlikuje reprezentativne sindikate i ostale sindikate, to ne bi smjelo utjecati na sprečavanje učinkovitog djelovanja manjinskih sindikata te da takva regulativa ne bi promicala kolektivno pregovaranje u smislu čl. 4. Konvencije broj 98.

Navodi se i to da članak 2. Konvencije MOR-a broj 87 štiti prava radnika na osnivanje i pridruživanje organizacijama po vlastitom izboru, te da takav slobodan izbor radnika što se tiče sindikata u koji se žele učlaniti ne bi trebao biti neopravdano ograničen prednostima koje se daju reprezentativnim sindikatima.

Zaključeno je da trenutna formulacija članka 94. Kolektivnog ugovora ne promiče kolektivno pregovaranje u skladu sa Konvencijom MOR-a broj 98, te da bi takva odredba mogla utjecati i na pravo radnika da osnivaju i pristupaju organizacijama po vlastitom izboru sadržano u članku 2. Konvencije MOR-a broj 87.

Vlada je upućena na punu konzultaciju sa svim sindikalnim organizacijama u državnoj službi kako bi odredbe kolektivnog ugovora izmijenila u skladu s Konvencijama MOR-a broj 87 i 98. Međutim, do toga nije došlo.

Dakle, Vlada je protivno uvjetima slobode sindikalnog organiziranja te pravu na kolektivno pregovaranje potpisala čl. 94. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike (NN 56/22) s reprezentativnim sindikatima temeljem čl. 14. st. 3. u svezi čl. 7. st. 4. i 8. st. 1. Zakona o reprezentativnosti. Reprezentativni sindikati, niti Vlada nisu prilikom ugovaranja uvažili zahtjeve i interese nereprezentativnih sindikata da im se omogući ravnopravno djelovanje u državnim tijelima u kojima su najbrojniji, nego su prava svih ostalih sindikata u državnim tijelima izvan MUP-a i policije ovisna o tome djeluje li tamo ijedan sindikat potpisnik Kolektivnog ugovora s neznatnim brojem članova. Smatramo da to nije iskazana svrha Zakona o reprezentativnosti.

Pritom, u usporednoj situaciji – javne službe kod kojih se reprezentativnost utvrđuje na logičnijem i pravedan način, odnosno sveobuhvatno – a ne na način da veća služba pojedje manju – jer su sve važne i imaju svoje specifičnosti – prava sindikata uređena su za sve sindikate jednako uz uvažavanje slobode organiziranja u sindikate u javnim službama i djelovanje sindikata.

Kolektivnim ugovorom koji potpisuju sindikati reprezentativni u državnoj službi prava su uređena na različit način koji omogućava nejednako tretiranje različitih sindikata bez razumnog temelja, te se pogoduje reprezentativnim policijskim sindikatima bez razumnog i objektivnog kriterija.

Napokon, SPH kao reprezentativni sindikat, aktivno piše čelnicima tijela i poziva ih na nejednak tretman drugih sindikata, a što su pojedini čelnici „poslušali“ te pojedinim sindikalnim povjerenicima podnositelja brane odlaske na sindikalne sastanke, ili podnositelju žele naplatiti korištenje dvorane za održavanje izborne skupštine podružnice, obrazlažući to time što je u tom tijelu reprezentativni sindikat „imenovao“ svog sindikalnog povjerenika.

Članovi podnositelja se zbog nereprezentativnosti pozivaju na ispis iz SDLSN RH, dijele im se istupnice i obećavaju prava iz Kolektivnog ugovora sindikalnim povjerenicima, a koja nemaju zbog čl. 94. Kolektivnog ugovora, a što će dobiti pod uvjetom učlanjenja u reprezentativne sindikate, a što predstavlja povredu čl. 2. Konvencije MOR-a broj 87 o pravu na slobodno udruživanje u sindikate.

Povredi ustavnih prava iz čl. 43. st. 1. Ustava, odnosno članka 141. Ustava, te nejednakosti članova sindikata podnositelja i drugih nereprezentativnih sindikata u državnoj službi u odnosu na članove reprezentativnih sindikata, dodatno je bilo doprinijelo ugovaranje uvećanih prava za članove reprezentativnih sindikata u državnoj službi Dodatkom II. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenik od 19.05.2023. (informacije na web stranicama SPH i NSD MUP-a, i u medijima), a temeljem odredbe čl. 192. st. 4 – 6. Zakona o radu ("Narodne novine" broj 93/14., 127/17., 98/19. i 151/22.) koja je uvažavala samo sindikate pregovarače, a što su u konkretnom slučaju reprezentativni policijski sindikati SPH i NSD MUP-a.

Pritom je ignorirano da je i podnositelj kao savjetnik sudjelovao u kolektivnom pregovaranju koje je prethodilo donošenju Kolektivnog ugovora (NN 56/22) i da je davao brojne savjete i prijedloge, odnosno da se stručna služba predlagatelja aktivno angažirala u pregovorima, te nije stajao niti jedan od razloga Zakona o radu temeljem kojeg se članovima podnositelja ne bi priznala jednaka prava kao i članovima sindikata pregovarača koji proizlaze iz osporavane odredbe zakona.

Ustavni sud je na sjednici održanoj 23. svibnja 2023. donio odluku kojom je pokrenuo postupak za ocjenu suglasnosti s Ustavom te ukinuo članak 192. stavke 4., 5. i 6. Zakona o radu, pri čemu je Ustavni sud navedenu odredbu ocijenio, između ostalog, diskriminatornom u odnosu na nečlanove sindikata, odnosno članove nereprezentativnih sindikata, a time i protivnom člancima 3., 14., 43. stavak 1., 55., i 59. Ustava.

Sindikat policije Hrvatske i dalje javno upućuje poruke da je Dodatak II. Kolektivnom ugovoru od 19.05.2023. potpisan u skladu s propisima i zakonima te da će se neovisno o odluci Ustavnog suda od 23.05.2023. primijeniti na njihove članove.

U razdoblju važenja odredbe čl. 192. st. 4 – 6- Zakona o radu još je više bila izražena nejednakost položaja sindikata u državnoj službi izvan policije u odnosu na sindikate u policiji, odnosno nejednakost nereprezentativnih sindikata u odnosu na reprezentativne sindikate u državnoj službi, a koji zbog zakonskih odredbi čl. 14. Zakona o reprezentativnosti ne mogu biti potpisnici Kolektivnog ugovora, te ne mogu pregovarati o pravima i uvjetima rada svojih članova niti o tome postići sporazume, otežava im se i onemogućava sindikalni rad, a njihovim se članovima ne uvažava činjenica da pridonose sindikalnoj aktivnosti, socijalnom boljitku i zaštiti prava svojih članova i unapređenju svoje službe.

Na taj način u državnim tijelima osporavane odredbe Zakona o reprezentativnosti očigledno dovode do povrede prava na slobodu sindikalnog organiziranja, odnosno na pravo radnika da osnivaju i pristupaju organizacijama po vlastitom izboru sadržano u čl. 2. Konvencije MOR-a broj 87, i to u dijelu državne službe, odnosno državnim tijelima izvan sustava MUP-a i policije.

S druge strane, u javnim službama gotovo svima je omogućeno sklapanje kolektivnih ugovora na način što je 11 sindikata reprezentativno i kao takvi su pregovarači, te mogu sklapati i granske kolektivne ugovore, a liječnicima je uvažena i iznimka.

Napokon, nakon sklapanja Dodatka II Kolektivnom ugovoru iz državnih tijela upućivane su svim državnim službenicima i namještenicima poruke SPH i NSD MUP-a da su kao reprezentativni sindikati za svoje članove ugovorili veći opseg prava – odnosno traži se od čelnika tijela da informiraju sve službenike i namještenike o tome, odnosno da poslodavac upućuje na udruživanje u reprezentativne sindikate s kojima je ugovorio veći opseg prava samo zato što su reprezentativni, bez obzira što su do sklapanja Kolektivnog ugovora djelovali gotovo isključivo u sustavu MUP-a RH. Pritom je Vlada sa SPH i NSD MUP-a kao reprezentativnim sindikatima ugovorila odredbu čl. 94. Kolektivnog ugovora protivnu Konvencijama MOR-a 87 i 98 te tako Vlada očigledno pogoduje reprezentativnim sindikatima dok su ostali sindikati u državnoj službi u nejednakom položaju, što dovodi u pitanje slobodu udruživanja u sindikate u državnoj službi.

Nereprezentativni sindikati se u državnim tijelima dovode u nejednak položaj bez razumnog kriterija jer se osporenim odredbama reprezentativnost omogućila samo sindikatima zaposlenih u sustavu MUP-a i policije. S druge strane članovima sindikata podnositelja i drugih nereprezentativnih sindikata povrijeđeno je pravo na slobodno udruživanje u sindikate po svom izboru. U nejednakom položaju su sindikati koji većinski djeluju u državnim tijelima izvan policije jer, iako financiraju sindikalnu aktivnost, stavlja se u nepovoljniji položaj od sindikata u policiji koji su jedini reprezentativni.

Odredbe Zakona o reprezentativnosti su štetno djelovale na snagu podnositelja kao sindikata koji kao većinski sindikat djeluje u državnoj službi na području izvan sustava MUP-a i policije, a stoga što su dovele do povrede prava na slobodno udruživanje u sindikate, te prava na djelovanje i organizaciju sindikata, tako što je njihov učinak pogodovanje reprezentativnim sindikatima.

Time su osporavane odredbe Zakona o reprezentativnosti omogućile nejednako tretiranje sindikata i sindikalnih povjerenika bez razumnog temelja, što je dovelo do ugovaranja odredbi kojima se u nepovoljan položaj dovode svi sindikati osim dva policijska sindikata koji su jedini reprezentativni i kojima se daju ekskluzivna prava za rad sindikata, a da nije odluke Ustavnog suda od 23.05.2023. dala bi se i uvećana prava njihovim članovima. Činjenica ugovaranja takvih prava sa reprezentativnim sindikatima u drugom većem tijelu dovodi do dodatnog slabljenja sindikata u preostalom dijelu državne službe, koji su redom nereprezentativni. Sindikati u preostalom dijelu državne službe izvan policije zbog ugovaranja povoljnijeg tretmana reprezentativnih sindikata (čl. 94. Kolektivnog ugovora) slabe te se ne ostvaruje nikakva sindikalna sinergija, niti jamstvo socijalnog mira i socijalne pravdednosti. Smatramo da svrha, odnosno učinak Zakona o reprezentativnosti ne smije biti u tome da se članovi nereprezentativnih sindikata, ali i drugi zaposleni državni službenici i namještenici u državnim tijelima izvan MUP-a i policije, upućuju u reprezentativne sindikate koji djeluju prvenstveno u policiji, te tamo broje najveći broj članova sindikata u državnoj službi, i to alatom kojim Vlada kao poslodavac uvećana prava daje samo sindikatima koji su reprezentativnost stekli samo stoga što djeluju na najvećem području državne službe, a sukladno ovdje osporavanim zakonskim odredbama.

Učinak odredbi čl. 14. st. 3. Zakona o reprezentativnosti u svezi čl. 7. st. 4. i čl. 8. st. 1. istog Zakona je taj da su otkad je rješenjem Povjerenstva utvrđeno da nije reprezentativan za sklapanje Kolektivnog za državne službenike i namještenike i nakon što je sklopljen čl. 94. Kolektivnog ugovora koji različito tretira sindikalne povjerenike, brojni članovi podnositelja zajedno sa sindikalnim povjerenikom prešli u reprezentativni policijski sindikat samo zato da bi imali prava sindikalnog povjerenika, a potom su do 23.05.2023. bili dodatno potaknuti isplatom regresa uvećanog za 50 eura.

Iz Uprave za ljudske potencijale MUP-a 16.5. 2023. upućena je obavijesti svima o obavijesti SPH o potpisivanju Dodatka II. KU za državne službenike i namještenike. Upućuje se na internet stranicu SPH i daje poveznica na tu stranicu. Ista Uprava 17.5.2023. piše svim službenicima i namještenicima – obavještava o obavijesti NSD MUP-a i upućuju na njihovu internet poveznicu – u svrhu izvješćivanja svih službenika MUP-a o uvećanju njihovih materijalnih prava za 2023 godinu

Obavijest sindikalnih povjerenika SPH i NSD MUP-a stavlja se odmah 19.05.2023. na oglasnu ploču Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU (dalje: MRRFEU) – prethodno su to bili sindikalni povjerenici podnositelja SDLSN RH, a koji su prešli u reprezentativne policijske sindikate i odveli dio članova podnositelja koji su se iščlanili iz SDLSN RH, samo zbog toga što je sklopljen Kolektivni ugovor za državne službenike i namještenike (NN 56/ 2022) kojim se u čl. 94. pogoduje reprezentativnim sindikatima u državnoj službi tako što se pravo ostalih sindikata na djelovanje u državnim tijelima uvjetuje time da reprezentativni sindikati tamo ne djeluju, a osobito im se pogoduje nakon što su počeli pregovarati o većem opsegu prava samo članova reprezentativnih sindikata temeljem ukinute odredbe Zakona o radu.

Ova obavijest iz MRRFEU istoga dana (19.05.2023.) dostavljena je na mailove predsjedništava i tajništava (svih) sudova i državnih odvjetništva, i drugih državnih tijela. To je učinjeno upravo u tijeku mirjenja koje je dana 08.05.2023. tražio podnositelj zbog lošeg materijalnog statusa službenika i namještenika u pravosuđu, koji ne mogu preživjeti sa svojom neto plaćom, a u tim državnim tijelima zaposlene su uglavnom žene . Ako nisu u vlasništvu kuće ili stana, nemaju za preživljavanje te su u pravilu u dugovima. Zaposleni službenici i namještenici u tijelima sudbene vlasti i odvjetništvu ne ostvaruju brojne dodatke na plaću kao što to primjerice ostvaruju policijski službenici i namještenici, stoga sudski i državnoodvjetnički službenici i namještenici traže žurno isplatu dodatka na plaću, te traže da im se regulira mogućnost pregovaranja. SDLSN RH u tijelima sudbene vlasti i državnom odvjetništvu u prebrojavanju 2021. broji 1448 članova, te je najbrojniji u tom području, no zbog odredbe čl. 14. st. 3. Zakona o reprezentativnosti onemogućava mu se kolektivno pregovaranje te ga se onemogućava u zauzimanju za prava i interese svojih članova, u što su nažalost uključeni i reprezentativni sindikati u državnoj službi kojima osporavane odredbe pogoduju.

MRRFEU se nakon objave članka na portalu „Telegram“ pod nazivom „Kakav apsurd. Službenice iz Erlićevog ministarstva vabe svoje kolege da se učlane u dva policijska sindikata“ ogradilo od obavijesti.

Ove obavijesti imaju za cilj slabljenje službenika i namještenika udruženih u SDLSN RH koji je najviše zastupljen u tom dijelu državne službe , i to u trenutku kada je podnositelj SDLSN RH za svoje članove u tijelima sudbene vlasti i državnom odvjetništvu tražio žurno povećanje plaća zbog nemogućnosti preživljavanja od plaće, te visoke radne opterećenosti u službi zbog manjka interesa za zapošljavanje, te je traženo i reguliranje pregovaranja zbog nanošenja štete pogodovanjem reprezentativnim sindikatima, što čl. 94. Kolektivnim ugovorom koji daje prava nereprezentativnim sindikatima samo ako reprezentativni sindikati ne djeluju u tom tijelu, što ugovaranjem uvećanog opsega prava samo za članove reprezentativnih sindikata Dodatkom II. Kolektivnom ugovoru, a što je dijelom ispravio Ustavni sud odlukom od 23.05.2023.

Očigledno je da osporavana odredba čl. 14. st. 3. Zakona o reprezentativnosti **ne vodi ka socijalnoj pravednosti niti socijalnom miru, niti stvara sindikalnu sinergiju**, već je njome omogućeno pogodovanje određenim Sindikatima koji zlorabe svoj položaj nauštrb svih ostalih sindikata koji djeluju u državnim tijelima izvan policije.

Podnositelj je potaknut korištenjem povlaštenog položaja reprezentativnog sindikata od strane SPH na načine koji su protivni slobodi sindikalnog organiziranja, Vladi RH dana 09.03.2023. god. uputio dopis

kojim traži izmjenu Zakona o reprezentativnosti i postupanje sukladno međunarodnim konvencijama, te traži da se zaposlenima u državnoj službi omogući njihovo konvencijsko pravo putem sindikata u koje su većinom udruženi, kako je to omogućeno u javnim službama. Upozorava na brojne povrede prava podnositelja na sindikalno organiziranje od strane Sindikata policije Hrvatske koji je stavljen u povlašten položaj.

Podnositelj je dopisom 17.04.2023. putem Ministarstva pravosuđa i uprave predložio da se žurno u Zakonu o državnim službenicima izmijeni i dopuni odredba čl. 14. Zakona o reprezentativnosti na način da se reprezentativnost u državnoj službi regulira analogno javnim službama, odnosno da se ona utvrđuje uvažavajući činjenicu da u državnoj službi ne rade samo policijski službenici i namještenici koji su većina, nego da i drugim sindikatima koji djeluju u preostalom dijelu državne službe treba omogućiti eprezentativnost i kolektivno pregovaranje, odnosno omogućiti im i sklapanje posebnih kolektivnih ugovora za specifičnu skupinu državnih tijela ili pojedino specifično državno tijelo. Citiramo dio tog dopisa s prijedlogom odredbe Zakona o državnim službenicima:

„Predlaže se u prijelaznim i završnim odredbama, donijeti odredbu o reprezentativnosti sindikata u državnoj službi, drugačiju nego li je to sada regulirano Zakonom o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata, s obzirom da takva odredba ne osigurava zastupljenost sindikata u koje su udruženi zaposleni u državnoj službi izvan policije koja je najbrojnija. Stoga se predlaže reprezentativnost u državnoj službi utvrđivati po uzoru na javne službe, odnosno na način kojim se obuhvaća cjelokupno područje državne službe. Također se, s obzirom na prijedlog Zakona o plaćama u državnoj i javnim službama, predlaže mogućnost kolektivnog pregovaranja na razini pojedinog specifičnog dijela državne službe, odnosno tijela. Zasad je to predviđeno samo Zakonom o policiji za policiju. Napominjemo da se Zakonom o zdravstvenom osiguranju regulirala reprezentativnost za liječnike.

Prijedlog izmjenjene i dopunjene odredbe čl. 14. Zakona o reprezentativnosti (ne bi se mijenjao sadržaj odredbe u odnosu na javne službe, nego bi se mijenjao, odnosno dodao sadržaj koji se odnosi na državne službenike i namještenike), koja bi nakon izmjena i dopuna glasila:

Pregovarački odbori sindikata za kolektivne pregovore u državnoj i javnoj službi

Članak 14.

(1) Ako se pregovara o sklapanju kolektivnog ugovora iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona koji će se primjenjivati na više područja javnih službi prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti, može se kolektivno pregovarati samo s pregovaračkim odborom sindikata čiji broj i sastav utvrđuje Povjerenstvo.

(2) Sastav pregovaračkog odbora sindikata za sklapanje kolektivnog ugovora iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se tako da svako područje bude zastupljeno s jednim članom, predstavnikom sindikata koji na tom području ima najveći broj radnika članova, a preostali članovi pregovaračkog odbora utvrdit će se razmjerno broju radnika članova ostalih sindikata koji sudjeluju u postupku utvrđivanja pregovaračkog odbora u odnosu na broj ukupno sindikalno organiziranih radnika na području za koje se pregovara.

(3) Ako se pregovara o sklapanju kolektivnog ugovora iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona koji će se primjenjivati u svim državnim tijelima (alt: na sve državne službenike i namještenike), može se kolektivno pregovarati samo s pregovaračkim odborom sindikata čiji broj i sastav utvrđuje Povjerenstvo.

(4) Sastav pregovaračkog odbora sindikata za sklapanje kolektivnog ugovora iz stavka 3. ovoga članka utvrđuje se tako da svako od specifičnih područja državne službe, odnosno državnih tijela ili skupina

tijela koja obavljaju specifičnu djelatnost (ministarstva i državne upravne organizacije; policija; porezna uprava; carinska uprava; tijela sudbene vlasti i državna odvjetništva; zatvorski sustav i probacija; sabor, vlada, ustavni sud) bude zastupljeno s jednim članom, predstavnikom sindikata koji u tom području, odnosno tijelu ili skupini tijela ima najveći broj radnika članova, a preostali članovi pregovaračkog odbora utvrdit će se razmjerno broju radnika članova ostalih sindikata koji sudjeluju u postupku utvrđivanja pregovaračkog odbora u odnosu na broj ukupno sindikalno organiziranih radnika na području za koje se pregovara.

(OBRAZLOŽENJE: traži se odredba koja omogućava sveobuhvatnost što je omogućeno javnim službama, čak i liječnicima, te im je tako omogućeno čak i 12 članova pregovaračkog odbora)

*(5) Ako se pregovara o sklapanju kolektivnog ugovora koji će se primjenjivati na pojedinom području, odjeljku ili skupini javnih službi prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti ili o kolektivnom ugovoru koji će se primjenjivati u **pojedinom području državne službe, odnosno pojedinom državnom tijelu ili skupini tijela koja obavljaju specifičnu djelatnost**, može se pregovarati samo s pregovaračkim odborom sindikata koji su reprezentativni u skladu s člancima 7. i 8. ovoga Zakona.*

(OBRAZLOŽENJE : ovo je omogućeno policiji posebnim Zakonom, pa treba i ostalima, tim više što će sukladno prijedlogu Zakona o plaćama sindikati moći pregovarati o dodacima na plaću za uvjete rada, te to mogu biti samo sindikati koji djeluju u pojedinom području državne službe, odnosno specifičnom tijelu, odnosno skupini tijela.)

*(6) U slučaju pregovaranja o sklapanju kolektivnog ugovora kojim se ugovaraju prava zaposlenih u **pojedinom području državne službe, odnosno pojedinom državnom tijelu ili skupini tijela koja obavljaju specifičnu djelatnost**, reprezentativni sindikati mogu pregovarati o sklapanju kolektivnog ugovora samo s pregovaračkim odborom koji imenuje ili za to ovlasti čelnik tijela državne uprave nadležnog za službeničke odnose.*

(7) Pregovarački odbor sindikata ne može imati više od jedanaest članova.

(8) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, ako se pregovara o sklapanju kolektivnog ugovora koji će se primjenjivati na zaposlene u znanstvenim ustanovama, odnosno ustanovama iz sustava visokog obrazovanja, utvrđuje se reprezentativnost sindikata, a ne broj i sastav pregovaračkog odbora.

DODATNO OBRAZLOŽENJE:

Polazeći od toga da je važećom odredbom čl. 14. Zakona o reprezentativnosti udruga poslodavaca i sindikata u javnim službama i državnoj službi omogućeno formiranje pregovaračkog odbora sindikata koji broji 11 članova iz 11 različitih sindikata, da je samo javnim službama reprezentativnost omogućena po područjima djelatnosti, te sindikati u javnim službama pregovaraju o svojim pravima i na nižoj, granskoj, odnosno kućnoj razini, dok se državna služba, unatoč brojnim tijelima i specifičnostima, te brojnim sindikatima koji djeluju u državnoj službi, tretira kao jedno područje. Ovo pravilo, odnosno visoki postotak potreban za utvrđivanje reprezentativnosti (20%), uz činjenicu najvećeg broja zaposlenih državnih službenika u policiji, dovelo je do toga da su u državnoj službi samo dva sindikata iz policije reprezentativna. K tome, čl. 40. st. 3. Zakona o policiji za policiju predviđa i mogućnost sklapanja granskog kolektivnog ugovora.

Za razliku od toga Zakonom o reprezentativnosti javnim službenicima omogućeno je formiranje pregovaračkog odbora koji nužno obuhvaća sva područja djelatnosti i koji se popunjava tako da ima 11 članova iz različitih sindikata, a s liječnicima 12 članova.

Traži se jednaka mogućnost, odnosno uvažavanje širine područja državne službe, te njenih specifičnosti za zaposlene u svim tijelima državne službe, a što sadašnjim zakonom nije uvaženo.

Nacrtom Zakona o plaćama u državnoj i javnim službama predviđa se mogućnost ugovaranja dodataka na plaću vezanih za uvjete rada, pa stoga smatramo nužnim omogućiti pregovaranje i sindikatima koji djeluju i brojčano su reprezentativni u pojedinom specifičnom dijelu državne službe, a s obzirom da je to moguće u javnim službama, dok se u državnoj službi i to priznaje samo policiji.

Iz svega navedenog, vidljivo je da nema zapreke da se u državnoj službi reprezentativnost utvrđuje kao u javnim službama, štoviše nema zapreke za sklapanje kolektivnih ugovora na razini specifičnog dijela državne službe.

Da bi se omogućilo sindikalno djelovanje na području cjelokupne državne službe, odnosno državnim službenicima i namještenicima i u drugim državnim tijelima, koji obavljaju druge vrste službe, a koji su malobrojniji po broju zaposlenih od policije, te su većinom udruženi i sindikalno aktivni u drugim sindikatima, predlaže se Zakonom o državnim službenicima utvrditi reprezentativnost sindikata za kolektivno pregovaranje u državnoj službi.

Traži se to žurno zbog čl. 192. st.4 -6. ZOR-a kojim se omogućava ugovaranje većeg opsega prava za članove sindikata pregovarača kolektivnog ugovora, što dva reprezentativna sindikata u državnoj službi već traže.

Jasno je da sadašnja odredba o reprezentativnosti nosi rizik da djeluje na način koji bi kršio slobodu udruživanja i načela kolektivnog pregovaranja MOR-a kako je navedeno u Ustavu MOR-a, kao i u Konvencijama MOR-a broj 87 i 98, koje je Hrvatska ratificirala , o čemu je u svezi ugovorenog čl. 94. Kolektivnog ugovora za državne službenike i namještenike Međunarodna konfederacija sindikata ITUC već upozorila Vladu RH da ta odredba djeluje na način da diskriminira sindikate koji imaju članove među državnim službenicima na koje se odnosi Kolektivni ugovor, te osobitu zabrinutost iskazuju da bi se takvo ograničenje primjenjivalo čak i u slučaju kada je sindikat koji nije potpisnik Kolektivnog ugovora većinski sindikat u određenom državnom tijelu.

Ovaj rizik se sada povećava odredbom čl. 192. st. 4. do 6. Zakona o radu i kolektivnim pregovorima u tijeku o većem opsegu prava članova sindikata pregovarača, što su u državnoj službi samo dva policijska sindikata.

Slijedom navedenog Sindikat državnih i lokalnih službenika i namještenika RH s ciljem omogućavanja socijalnog dijaloga za svoje članove zaposlene u državnim tijelima izvan policije, kao i za članove drugih sindikata u državnim tijelima kojima to unatoč velikom broju članova nije uvaženo, traži izmjenu odredbe o reprezentativnosti, i to Zakonom o državnim službenicima.

Do tada, odnosno do nove odredbe o reprezentativnosti – s obzirom na ovu disproporciju u državnoj službi i rizik kršenja slobode udruživanja i načela kolektivnog pregovaranja, odnosno Konvencija MOR-a broj 87 i 98, ako bi se ugovarala uvećana prava, smatramo da je to zasad opravdano ugovoriti za članove svih sindikata, barem za razdoblje dok se ne utvrdi reprezentativnost sukladno odredbi koja se predlaže utvrditi novim Zakonom o državnim službenicima.

To je najprikladnije u ovom Zakonu s obzirom da je posljednji put reprezentativnost mijenjana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju – čl. 197. a (NN 119/2022) kojim je liječnicima je posebnim zakonom omogućena reprezentativnost.“

Međutim, Vlada se kao predlagatelj oglušila te ne pokazuje nikakvu namjeru uvažiti prijedloge, nego se i dalje podržava razaranje sindikalne scene u državnim tijelima, pridobivajući naklonost dva

policijska sindikata, na način koji ne predstavlja sindikalnu suradnju i sinergiju, te nije i ne može biti jamstvo socijalne pravednosti, niti socijalnog mira.